

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 19 від 20 червня 2017 р.
Зав. кафедри

О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник:
Бавико О.Є.
проф. кафедри підприємництва
і торгівлі, д.е.н., доцент

2017-2018 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Семестр	1
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	3
Лекції, годин	54
Практичні / семінарські, годин	16
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	110
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	Екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: набуття знань та навичок з теоретико-методологічних, методичних, технологічних і змістовних аспектів організації та виконання досліджень регіональних ринків; формування уявлення про можливості використання результатів досліджень ринку для прийняття ефективних організаційних та виробничих рішень.

Завдання:

- розкриття можливостей використання досліджень регіональних ринків в господарській діяльності підприємства для підвищення його конкурентоспроможності;
- висвітлення особливостей здійснення досліджень регіональних ринків залежно від їх цілей та напрямів;
- формування уявлень про комплекс спеціальних методів та технологій, що використовуються при виконанні досліджень регіональних ринків;
- навчання використання результатів досліджень регіональних ринків для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень;
- оволодіння студентами сучасною теорією і практичним інструментарієм ринкових досліджень, вміннями застосовувати їх у науковій та практичній діяльності.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи дослідження регіональних ринків					
Тема 1. Сутність, ознаки та види регіональних ринків	22	6	2		14
Тема 2. Сутність поняття а завдання дисципліни «Дослідження регіональних ринків»	24	8	2		14
Разом за змістовим модулем 1	46	14	4		28
Змістовий модуль 2. Концепція дослідження регіональних ринків					
Тема 3. Місце маркетингу в дослідження регіональних ринків	22	6	2		14
Тема 4. Інформаційна складова дослідження регіональних ринків	21	6	2		13
Тема 5. Дослідження місткості регіональних ринків та їх сегментація	23	8	2		13
Разом за змістовим модулем 2	66	20	6		40
Змістовний модуль 3. Дослідження кон'юнктури, конкурентного середовища та динаміки регіональних ринків					
Тема 6. Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	22	6	2		14
Тема 7. Дослідження конкурентного середовища і конкурентів	22	6	2		14
Тема 8. Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	24	8	2		14
Разом за змістовим модулем 3	68	20	6		42
Усього годин	180	54	16		110

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Сутність, ознаки та види регіональних ринків	2
2	Семінар запитань і відповідей Сутність поняття а завдання дисципліни «Дослідження регіональних ринків»	2
3	Семінар – дискусія Місце маркетингу в дослідження регіональних ринків	2
4	Семінар з виконанням дослідницьких завдань Інформаційна складова дослідження регіональних ринків	2
5	Семінар – з виконанням дослідницьких завдань Дослідження місткості регіональних ринків та їх сегментація	2

6	Семінар – з виконанням дослідницьких завдань Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	2
7	Семінар з виконанням дослідницьких завдань Дослідження конкурентного середовища і конкурентів	2
8	Семінар з виконанням дослідницьких завдань Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної спеціально-наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір результатів досліджень за темою дипломної роботи.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1.			
Семінар – розгорнута бесіда Сутність, ознаки та види регіональних ринків	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури [1, 2, 4, 8-12]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, обговорення питань лекції, заслуховування та обговорення доповідей
Семінар запитань і відповідей Сутність поняття а завдання дисципліни «Дослідження регіональних ринків»	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 3, 6-9] 2. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 1	28		
Змістовий модуль 2.			
Семінар – дискусія Місце маркетингу в дослідження регіональних ринків	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 6]. 2. Самотестування. 3. Виконання завдань. 4. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, участь у дискусії, заслуховування та обговорення доповідей

Семінар з виконанням дослідницьких завдань Інформаційна складова дослідження регіональних ринків	13	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 7, 11, 14]. 2. Виконання завдань. 3. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар – з виконанням дослідницьких завдань Дослідження місткості регіональних ринків та їх сегментація	13	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 4, 7, 16-19]. 2.Виконання завдань. 3. Самотестування.	Тестування, участь у дискусії
Разом змістовий модуль 2	40		
Змістовий модуль 3.			
Семінар – з виконанням дослідницьких завдань Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	14	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [7, 8, 9, 11-15]. 2.Виконання завдань 3. Самотестування. 4. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, участь у дискусії, заслуховування та обговорення доповідей
Семінар з виконанням дослідницьких завдань Дослідження конкурентного середовища і конкурентів	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [7, 8]. 2. Виконання завдань. 3. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, відповіді на завдання
Семінар з виконанням дослідницьких завдань Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [1, 11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 3	42		
Разом	110		

7. Результати навчання

1.	Знання інституційних засад ринкової економіки
2.	Розуміння тенденцій та напрямів еволюції ринкових відносин
3.	Знання особливостей формування і функціонування регіональних ринків
4.	Розуміння змісту і логіки формування регіональних ринків
5.	Знання інструментів регулювання й принципів формування регіональних ринків
6.	Уміння проводити аналіз складових регіонального ринку, визначати його кон'юнктуру та основні напрями розвитку
7.	Уміння досліджувати, розробляти та застосовувати маркетингові інструменти та механізми впливу на ринок та просування продукції на ринку
8.	Володіння методологією прийняття і реалізації стратегічних рішень щодо ринкової поведінки суб'єктів економічної діяльності
9.	Уміння планувати стратегічні, тактичні та операційні заходи щодо пристосування економічних агентів до кон'юнктури регіональних ринків

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських заняттях, модульні контрольні роботи, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		3			5
Тема 2	2		3			5
Разом змістовий модуль 1	4		6			10
Змістовий модуль 2						
Тема 3	2		3			5
Тема 4	2		3			5
Тема 5	2		3			5
Разом змістовий модуль 2	6		9			15
Змістовий модуль 3						
Тема 4	2		3			5
Тема 5	2		3			5
Тема 6	2		3			5
Разом змістовий модуль 3	6		9	10		15
Разом	16		24	10		50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається

шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «MyTest»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів – теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 ситуаційне завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків: Підручник. К.: ТОВ «Лазарит-Поліграф», 2012. – 250 с.
2. Сонько С. П. Ринок і регіоналістика: навч.пос. Київ: Ніка Центр, Ельга, 2002. – 320 с.
3. Новоселов А.С. Теория региональных рынков: Учебник. Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 390 с.
4. Оболенцева Л. В Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 320 с.
5. Решетілова Т.Б. Маркетингові дослідження: підручник. Дніпропетровськ: НГУ, 2015. – 430 с.
6. Бавико О.Є. Регіональна економіка: конспект лекцій Херсон: МУБІП, 2014. – 200 с.
7. Качан Є. П. Регіональна економіка: підручник К.: Знання, 2011. – 390 с.

Допоміжна

1. Оболенцева Л. В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник / Л. В. Оболенцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 249 с.
2. Серова І. А. Дослідження і прогнозування економічної кон'юнктури: конспект лекцій / І. А. Серова, Т. С. Мирна. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 92 с.
3. Жук М. В. Регіональна економіка. Підручник. К.: Знання, 2008.-416с.
4. Заблоцький Богдан Федорович. Регіональна економіка: навч. посібник. – Л. : Новий Світ-2000, 2008. - 545с.
5. Антошкіна Лідія Іванівна, Шульга Жанна Олександрівна. Регіональна економіка: навч.-метод. посібник:для студ. ВНЗ. - Донецьк : Юго-Восток, 2008. - 231с.
6. Гіковата Надія Костянтинівна, Шумська Ганна Миколаївна. Регіональна економіка: конспект лекцій / Харківський національний ун-т економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2008. — 124с.
7. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки Навч. посіб. - 6-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2007. - 214 с.
8. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 435 с.
9. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки Навч. посіб. – 3-те вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 262 с.
10. Богорад О. Д., Невелєв О. М., Падалка В. М., Підмогильний М. В. Регіональна економіка: Словник-довідник / НДІ соціально-економічних проблем міста (НДІСЕП). – К. : НДІСЕП, 2004. – 346с.
11. Стеценко Т.О. Аналіз регіональної економіки. Навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2002, 116 с.
12. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навчальний посібник. – К.: Вікар, 2001. – 371с.

13. Єпіфанов А.О., Сало І.В. Регіональна економіка. Навчальний посібник.. – К.: Наукова думка, 2000. – 339с.
14. Попов Р. Региональный менеджмент. Учебник. – Краснодар: Советская Кубань, 2000. – 384с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.